

LA LLENGUA CATALANA

Com riu eixit de mare que salta les riberes
y trenca en sa revolta les fites del quintar,
aixís va 'l despotisme trencarnos les fronteres,
deixant no mes senceres
quatre parets fumoses al vol de nostra llar.

En ample llit de runes la Patria s' extenia
per cloure les parpelles á l' ombra de la mort.
¡Oh Patria malhaurada, de tu qué 'ns restaria
sens la payral masía
hont los vellets encara remembran ta dissort!

En orfanesa trista la Llengua Catalana,
cayguda de sa gloria com astre del cel blau,
allí va recullirse fugint d' una germana
que fentse 'n sobirana
ab un ruixat de ferro colgava 'l seu palau

La que va ser regina després de ser comtesa
per viure á la montanya deixava son mantell;
lo sol va enmorenirla sens pendre sa bellesa,
que 'l traje de pagesa
tot ajustant sa forma son cos feya mes bell.

Y com may perdé 'l geni que la va fer famosa,
 aprop d' una finestra bressant los infantons,
 ó bé vora les flames fent tasca ab la filosa,
     feynera y fantasiosa
 ¡si 'n treya de rondalles! ¡si 'n treya de cansons!

Reviscolant ab elles la Patria en la masía
 una centuria y mitxa va treure 'n sens descans;
 de tantes que 'n va treure tothom les conxíxia,
     y á la ciutat un día
 sentintles remembrárem que forem catalans.

Sent morta Catalunya que parle es cosa rara,
 vam dirnos ab sorpresa, la llengua es l' esperit;
 sent viva nostra llengua som vius avuy encara,
     ¡que riga l' auba clara
 d' un jorn de renaixensa, treyemla del oblit!

Y la gentil pagesa pe 'l cel ja afavorida
 ab lo seu dot riquíssim de gracies naturals,
 baixant de la montanya de flors tota guarnida
     pe 'l temps de la florida
 al trono vingué á seure dels nostres Jochs Florals.

Y 'l bell aniversari segueix desde llavors;
 cad' any nostra Clemencia corona 'ls trovadors,
 puig per' adornar sempre les téstes vencedores
     que 'n son mereixedores
 sa toya d' englantines cad' any té noves flors.

Avuy no fentne gayres qu' es fora de montanya
 ja dona bo de veure l' esclat de son conreu;
 avuy ja es un gran roure lo qu' era feble canya,
     ja 'l veu tota l' Espanya,
 ja 'l veu tota l' Europa; mes ay! algu no 'l veu.

Y diu, fentne despreci, que no pot ser matrona
 la llengua de familia que tan volem honrar;
 puig com rústega fembra pe 'ls pobles s' arrecona
     y ja no mes es bona
 per quatre rondallayres que seuhèn prop la llar.

Adréssat entre palmes, oh Llengua de ma terra
 y mostra com Cornelia tes joyes als vehins;
 mes si veyent tes joyes encara se 't desterra,
     respon al que 't fa guerra
 de ta payral noblesa mostranli 'ls pergamins.

Esposa del meu cántich, oh Llengua Catalana,
 no ets, no, rústega fembra, antich lo bressol teu
 per jas tingué les plomes de l' áliga romana,
     de fusta montanyana
 si 'ls avis varen ferte 'l baixant del Pyrineu.

Teixint noves paraules dels mots de la Llatina
 que per doná 'ls fermesa deixavas á mitx dir,
 vas ferte dintre d' ella com perla en la petxina,
     y com plansó d' alzina
 creixent y posant branques l' Europa vas ombrir.

Pulida per la rima l' aspror de ta naixensa
 los trovadors t' amotllan al cántich laussanjer
 quan l' amorosa abella Na Dolsa de Provensa
     á fer sa mel comensa
 xuclante sobre 'ls llabis del nostre Berenguer.

Y cada jorn mes rica, mes bella, mes florida
 t' escampas per la terra com un roser gemat;
 volguda ets de les dames. pe 'ls reys ets distingida,
     y queda ab tu enriquida
 aquella en que 'l Petrarca sos versos ha dictat.

Lo nostre Rey En Jaume, camí de ses conquestes,
 te dtú sempre á la gropa del galopant corcer;
 tu posas en sos llabis lo tro de les tempestes,
     y quan escriu ses gestes
 tu fas brillar sa ploma com brilla 'l seu acer.

De tu reben la forma mil cróniques famoses,
 mil llibres dels grans sabis que l' arxiver recull;
 pe 'ls místichs desposoris tu tens notes hermoses
     quan al verger de roses
 ab son *Amat* conversa l' esprit de 'N Ramon Lull.

De 'N Aussias March amiga consolás sa tristesa
 y exhalas en ses troves la febra del seu cor.
 ¡Oh Llengua de poesía, davant de ta grandesa
     jo sent ma petitesa
 per recordar la gloria de tes centúries d' or!

Jo so mancat de forsa per dir:—Aquesta parla
 es la dels prous, dels sabís, dels héroes y dels reys;
 los crits dels almogávors á Grecia van portarla,
     y 'l mar va respectarla
 al estamparhi 'ls cónsuls un jorn les seves *Lleys*.

Havents' hi escrit un códech d' amor y galanura
 com bella cortesana florí dintre 'ls palaus;
 volá dintre dels temples, colom de l' Escriptura,
     y estel de l' auba pura
 de resplandors divines va omplir les seves naus.

Del poble amiga sempre pe 'ls furs lliurá batalla
 donant vigor als llabis dels nostres Fivallers;
 pero pagá ab la vida vestirse ab la gramalla,
     y dintre una mortalla
 d' esquinsos de bandera van durla pe 'ls carrers.

La varen creure morta, mes sols era retuda;
 pe 'ls ayres de montanya refeta del desmay
 avuy entre nosaltres veyemla renascuda.
     ¡Oh Llengua benvolguda.
 per mes que se t' enterre no tens de morir may!

Viurás mentres ens quede tan sols una teulada,
 y 'ns sembren los pagesos un gra sobre 'l terreny,
 y 'l Montserrat enfonze sos pichs en la boyrada,
     y toque 'l cel nevada
 com la dels nostres avis la testa del Montseny.

Puja á mostrar tes joyes al trono que 't destina
 l' amor de ta fillada per que t' admire 'l mon.
 Avuy no mes rumbejas la blanca mantellina;
     mes has sigut regina...
 ¡y 'l sech de la corona no se t' envá del front!

¡Germans de Catalunya, cantém sa renaixensa
vora 'l dosser de palmes hont brillan sos encants,
y per la que va perdre dels furs en la defensa
una corona inmensa
que brille en les centuries teiximli ab nostres cants!

